

Nordisk Slots- og Herregårdssymposium

Nordens herregårde som dannelsescentre

19.-21. september 2024

Broholm Gods, Fyn

DANSK CENTER FOR
HERREGÅRDSFORSKNING

Nordens herregårde som dannelsescentre

Dansk Center for Herregårdsforskning har hermed den glæde at invitere til årets Nordisk Slots- og Herregårdssymposium den 19.-21. september 2024.

Symposiet retter i år fokus mod Nordens herregårde og slotte som dannelsescentre. De har gennem historien dannet rammen om elitemiljøer kendetegnet ved særlige dannelsesidealer og med råderum til at forfølge et højt uddannelsesniveaue for både mænd og kvinder til at besøge verdens kunst- og videnscentre – og til at opbygge store samlinger. Der var tradition for opdragelse til at begå sig på de bonede gulve og idealer om særlige indre kvaliteter, moral og religiøs livsførelse.

Historien om herregårdene og dannelsen er ikke begrænset til besidderne og deres familier. Herregårdene prægede rammerne om landbobefolkningens liv, herunder skole- og kirkegang. Individuel protektion bragte unge mennesker med talent gennem uddannelse og nye kunstnere frem i verden. Herregårdsmiljøerne i Norden var ligeledes uomgængelige som uddannelses- og karrieresteder for den store gruppe, der stod i tjeneste. Undervisningen af ejerfamiliernes børn tiltrak også specialiserede lærere til herregården, ganske ofte fra udlandet.

Dannelse repræsenterer således en historie på tværs af høj og lav i herregårdens verden, men den personlige dannelse og de individuelle kompetencer var dog også et af denne verdens solide distinktionspunkter og cementerede sociale forskelle. Sidst men ikke mindst er nordiske slots- og herregårdsmiljøer som kulturarv betragtet ofte inddraget i national almindelig dannelse og folkeopdragende projekter.

Symposiet kaster lys over alle disse emner gennem 1½ dag med oplæg og debat på Broholm Gods på Fyn samt 1½ dag med ekskursionsmål på Fyn og Langeland. Det glæder os at kunne præsentere et program med indlæg fra et stærkt nordisk felt af forskere.

Vi ser frem til at byde velkommen til tre spændende dage i september!

De bedste hilsner fra

Kasper Steinfeldt Tipsmark

Bestyrelsesformand, Dansk Center for Herregårdsforskning og
Museumsdirektør, Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum

Program

19.-21. september 2024
Broholm Gods, Fyn

Torsdag den 19. september

- 8.30: Afgang fra Odense – fælles transport og studie af herregårdslandskabet v. Fraugdegård, Ørbæklunde og Hesselagergaard
- 9.45: Ankomst Broholm Gods/kaffe
- 10.15: **Velkomst**
Bestyrelsesformand Kasper Steinfeldt Tipsmark, museumsdirektør på Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum
- 10.30-11.00: Keynote-præsentation:
Det europæiske Gentlemanideal. Hovedtræk og udtryk
Mikkel Venborg Pedersen (DK), Nationalmuseet
- Session 1: Hof-, herregårdselite og (ud)dannelse**
- 11.00-11.25: *Prinsesseskole & komtesselære. Dannelsesidealer, køn og danskhed hos kongehusets piger og adelens døtre o. 1800*
Jesper Munk Andersen (DK), Kongernes Samling
- 11.25-11.50: *Adelskvinders bidrag til dannelsen på de danske herregårde, ca. 1550-1700*
Marie Møller Christensen (DK), Nationalhistorisk Museum: Frederiksborg
- 11.50-12.05: **Pause**
- 12.05- 12.30: *"En rask krop, en upphöjd snab siäl och et godt hjerta", Utbildningsideal för fideikommissarier 1680-1810*
Brita Planck (SE), Göteborgs Universitet
- 12.30-12.55: *Collettstien på Buskerud hovedgård. En opphøyet vandring i tidlig nasjonal dannelse*
Unni Tandberg (NO), Norsk Folkemuseum
- 13.00: **Frokost**
- 14.00: Omvisning – Broholm hus og samlinger

Session 2: Dannelse mellem samfund og herregård

- 15.00-15.25: *Rekrytering, mobilitet och strategiska val. Tjänstefolk på de västmanländska bruksherrgårdarna ca. 1750-1850*
Marie Steinrud (SE), Stockholms Universitet
- 15.25-15.50: *En herregårdsbogsamling i brug. Tjenestefolk som lånere i Hvedholms bibliotek 1890-99*
Signe Boeskov (DK), Dansk Center for Herregårdsforskning
- 15.50-16.15: *I grevens tjeneste – rekruttering, uddannelsesforløp og ekstern kompetanse i Larvik grevskap*
Aina Aske (NO), Vestfoldmuseene
- 16.15-16.25: **Pause**
- 16.25- 16.50: *Adelig dannelse og lutherske idealer*
Arne Bugge Amundsen (NO), Universitetet i Oslo
- 16.50-17.15: *Manors as Legal Learning Centres in Nineteenth Century Finland*
Elsa Hietala (FI), Sarka, The Finnish Museum of Agriculture and Mia Korpiola (FI), University of Turku
- 17.15: Diskussion og derefter pause
- 18.00: **Konferencemiddag Broholm**
- 20.00: Afgang, fælles transport til Odense

*Oldsagssamlingen på Broholm.
Billede: Broholm Gods*

Fredag den 20. september 2024

8.40: Afgang fra Odense – fælles transport

9.30: Ankomst Broholm Gods/kaffe

9.45-10.15: Keynote-præsentation:

Historikern och herrgårdsfruarna: Alma Söderhjelm's forskning på Löfstad och Stafsund, 1910-40-tal

My Helsing (SE), Stockholms Universitet

Session 3: Slotte og herregårde som centrum for viden, kunst og kultur

10.15-10.40: *Vapensalen på Örbyhus slott*
Ulrich Lange (SE), Göteborgs Universitet

10.40-11.05: *Bygdø Kongsgård som folkepark og dannelsesprojekt*
Monica Mørch (NO), Norsk Folkemuseum og
Bjørn Anders Fredriksen (NO), Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

11.05-11.15. **Pause**

11.15-11.40: *How to run a manor? The library of Hiiu-Suuremõisa, the most prominent manor in Estonia, and the use of its books in the management and improvement of the estate*
Elis Pärn (EE), University of Tartu

11.40-12.05: *Gravyrsamlingen på Leufsta fideikommiss – konst, kunskap och samlande*
Per Widén (SE), Uppsala Universitetsbibliotek

12.05-12.15: Opsamling

12.15: **Frokost**

Studiatur

13.15: Afgang fra Broholm

13.45-15.15: Besøg på Hvidkilde

Omvisning i hovedbygningen, der efter en større ombygning i 1720'erne fremstår som et gennemført barokhus

16.15-18.30: Besøg på Tranekær og i det omkringliggende kulturmiljø

Omvisning i hovedbygningen, der bærer præg af den historicistiske ombygning i 1860'erne. Omvisning i kulturmiljøet

19.00: **Middag på Restaurant Generalen, Tranekær**

20.10: Afgang, retur til Odense

Lørdag den 21. september 2024

Studietur

- 8:30: Afgang fra Odense, fælles transport
- 9.15-10.15: Besøg på Hagenskov
Omvisning i storkøbmandens Niels Rybergs nyklassicistiske hus fra 1775
- 10.45-11.05: Kort kig på Østrupgård
- 11.05-12.00: Transport og studie af herregårdslandskabet ved Østrupgård, Svanninge, Karen Brahes Hospital, Grubbe Mølle, Hvedholm og Horne Kirke
- 12.00-13.00: **Frokost på Hvedholm**
- 13.05: Afgang fra Hvedholm
- 13.50-15.30: Besøg på Glorup
Omvisning i hovedbygningen, der efter en ombygning i første halvdel af 1760erne fik præg af Louis seize, samt vandretur i herregårdens franske og engelske haveanlæg
- 16.20: Ankomst i Odense

Med forbehold for ændringer

*Hagenskov, Glorup, Østrupgaard og Hvedholm.
Billeder: Dansk Center for Herregårdsforskning*

Praktiske oplysninger

Pris for deltagelse:

- Hele symposiet (19.-21. sep): 2000 DKK
- Konference og halv ekskursionsdag (19.-20. sep): 1350 DKK

Prisen omfatter konference, bus Odense-Broholm, ekskursionsudgifter, frokost (tor-lør) og middag (tor-fre). Overnatning er ikke inkluderet i prisen.

Tilmelding og betaling:

via webshop på gammelestrup.dk/shop. Sidste frist for tilmelding er 5. juli 2024.

Overnatning:

Der er mulighed for at reservere overnatning i Odense på Hotel Ansgar (ansgar@millingshotels.dk) og Hotel Windsor (windsor@millingshotels.dk) med reservationskode GLESTRUP24. Sidste frist for at bestille værelse med reservationskode er den 22. august 2024.

Broholm Gods har også overnatningsmuligheder. Ønskes der overnatning der kontakt venligst personalet via broholmslot.dk/DK.aspx. Vær opmærksom på, at ekskursionsbussen går til og fra Odense!

Kontakt og spørgsmål:

Signe Boeskov: sb@gammelestrup.dk

Søren Broberg Knudsen: sbk@gammelestrup.dk

Klaus Højbjerg: klh@gammelestrup.dk

Billeder fra Broholm anvendt med tilladelse fra Broholm Gods

Tranekær og Hvidkilde

Billeder: Dansk Center for Herregårdsforskning

Tak til

A.P. Møller Fonden

Brebølfonden

Den Ingwersenske Fond

Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond

Farumgaard-Fonden

Letterstedtska Föreningen

DANSK CENTER FOR
HERREGÅRDSFORSKNING

herregaardsforskning.dk